O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

I.M.Tuxtasinov

2023-yil “30” 08

Ro‘yxatga olindi:№ BD-60230100.1.13

2023 yil “30” 08

MAMLAKATSHUNOSLIK

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 - San’at va gumanitar fanlar

Ta’lim sohasi: 230 000 - Tillar

Ta’lim yo‘nalishi: 60230100 - Filologiya va tillarni o‘qitish (italyan tili)

Samarqand - 2023

Fan/modul kodi MSHK1404		O‘quv yili 2024-2025	Semestr 4	ECTS – Kreditlar 4
Fan/modul turi Majburiy		Ta’lim tili O‘zbek	Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mamlakatshunoslik	48	72	120

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarda madaniy kommunikatsiyaning asosiy sharti bo‘lgan lingvo-madaniy kompetentsiya ya’ni tili o’rganilayotgan mamlakat geografiyasi, tarixi, siyosiy-iqtisodiy tizimi, ma’muriy-hududiy va davlat tuzilishi, iqtisodiy-ijtimoiy negizlari kabi sohalardagi bilimlarni kommunikatsiya jarayonida qo‘llay olish ko’nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarda nazariy bilimlar, amaliy ko’nikmalar, ijtimoiy-iqtisodiy hodisa va jarayonlarga kommunikativ yondashuv asosida asosida muayyan leksik va stilistik birliklarni muomala jarayonida qo‘llay olish ko‘nikmalarini shakllantirishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. “Mamlakatshunoslik” fanining mazmuni, predmeti va metodi

Fanning maqsadi talabalarga Italiya tarixi, geografiyasi va madaniyati haqida asosiy bilimlarni berishdan iborat bo‘lib, bu mavzular O‘zbekiston o‘tmishi va hozirgi zamoni bilan taqqoslangan holda o‘rgatiladi

2-mavzu. Italyan madaniyatining jahon taraqqiyotiga qo’shgan hissasi

Mamlakatning ma’muriy - hududiy bo’linishi. Geografik holati. Relyefi. Gidrografiyasi. Iqlimi. Foydali qazilmalari.

3-mavzu. Mamlakatshunoslikning mohiyati

Mamlakatimizning dunyo hamjamiyatiga integratsiyalashuvi, fan va texnikaning rivojlanishi yosh avlodning ko’p madaniyatli dunyoda raqobatbardosh bo’lishi uchun bir necha chet tillarini mukammal bilishni taqozo etadi.

4-mavzu. Mamlakatshunoslikning maqsadi va vazifalari

O’zbekiston Respublikasi ta’lim tizimiga chet tillarni o’rgatish bo’yicha xalqaro hujjatlarga asoslangan uzluksiz ta’lim tizimining davlat

ta’lim standartlarini joriy etish orqali ta’minlanadi. Mamlkatshunoslik fani talabalarning lug‘at boyligini yangi so‘z va atamalar bilan boyitishga, jonli til bilan aloqa qilishlariga, hozirgi zamon italyan tilining o‘ziga xos xususiyatlarini o‘rganishga qaratiladi.

5-mavzu. Italiya tarixi haqida

Italiya tarixi yuzasidan italyan davlatchiligi ibtidosi, mamlakat hududidagi qadimgi madaniyatlar, Rimga asos solinishi, monarxiya, respublika, imperiya, o’rta asrlarda Italiya, munitsipolitet davri.

6-mavzu. Italiya tarixi haqida-Uyg’onish davri

600- yillarda Italiya, ilmiy tadqiqotlar, 700 – yillar, 800- yillar va birlashish davri, ikki urush orasidagi davr

7-mavzu. Italiya - ikkinchi jahon urushi

Ikkinchi jahon urushi, qayta qurilish va iqtisodiy portlash, hozirgi Italiyadagi muammolar singari mavzular tahlil qilinadi. Bu mavzular Italiyaning turli davrlardagi tarixiy va madaniy rivojlanishiga doir muhim ma’lumotlarni talabalar ongida shakllantirishga katta yordam beradi.

8-mavzu. Italiya geografiyasi

Geografiya sohasida birinchi o’rinda maydoni, muhiti , tabiati, iqlimi o’rganiladi.

9-mavzu. Italiyaning oshxonasi

Milliy taomlar.

10-mavzu. Italiya qadriyatlari

Italiyaning asosiy shaharlari, Yevropaning muhim tarixiy shaharlari qadriyatlar sifatida (yodgorliklar, muzeylar, teatrlar) yondashib o’rganiladi.

11-mavzu. Italiya madaniy boyliklari

Italiyaning asosiy shaharlari, Yevropaning muhim tarixiy shaharlari madaniy boylik sifatida (yodgorliklar, muzeylar, teatrlar) yondashib o’rganiladi.

12-mavzu. Italiya ta’lim tizimi

Italiyada davlat tasarrufidagi va xususiy maktablar. Maktablarda boshlang‘ich, o‘rta va yuqori ta’lim bosqichi. Mustaqil ta’lim. Italiyada oliy ta’lim tizimi.

III. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Italiya davlatining ma'muriy tuzilishi.
2. Viloyatlar, tumanlar, hokimiyatlar va ularning vazifalari
3. Italiya Konstitutsiyasi. Italiya parlamenti
4. Respublika Prezidenti va Vazirlar vazifalari va majburiyatlari
5. Italiyaning birlanishi va zamonaviy Italiya respublikasi
6. Risorgimentoning Italiya birlashishiga qo`shgan hissasi
7. Italiyani birlashish muammolari va Risorgimento xulosasi.
8. Risorgimentoning asoschilari: Juzeppe Mazzini va Kamillo Benso Kavur grafi.

	9. Lombardlar va franklar. Muqaddas Rim imperiyasi. **10.** Venetsiya karnavali. Diniy odatlar. **11.** Ta'lim tizimi **12.** Italiya universitetlari. Ular qanday shakllangan, xususiyatlari, mutaxassisliklari. **VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar** *Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:* **1.** Italiya davlatchiligi ibtidosi. **2.** Dengiz shaharlarining yashash uslubi. **3.** Qishloq xo`jaligi. **4.** Iqlim va iqtisodiyot. **5** Italiya xududidagi qadimgi madaniyatlar **6.** Rimga asos solinishi. Roma repubblicana. **7.** Italiyada monarxiya, respublika, imperiya davrlari. **8.** O'rta asrlarda Itali. **9.** Italiya rimliklargacha. **10.** Hind-yevropa xalqalari. **11.** Etrusklar. **12.** Italiya geografiyasi. **13.** Italiyaning muxim tarixiy shaxarlari. **14.** Italiyada umumdor soxalar, Italiyaning davlat ramzlari va boshqaruv tizimi. **15.** Italiyada bayramlar, to'y va ta'ziya marosimlari. **16.** Italiya madaniyatida tabu. **17.** Italyan milliy oshxonasi. **18.** Italyan madaniyatiga xos omillari. **19.** Italiyada ijtimoiy xayot. **20.** Perudjiya, Assisi, Mantova, Cremona. **21.** Rimliklarning O`rta Osiyoga yurishi. **22.** Sitsiliya va Sardenya yirik italyan orollari. **23.** Italiya iqtisodiyoti. **24.** Turizm va Italiya san`ati **25.** Italiya tekisliklari. **26.** Buyuk Gretsiya **27.** Italiyada grek bosqinchilari **28.** Italiyada buyuk iqtisodiyot davri **29.** Italiya adabiyoti Italiya xalqining boy boyligi **30.** Italiya muzeylari insoniyot boy me`rosi

	31. Vatikan katolik yuragi **32.** Mussolini va Italiya urushda **33.** Italiya o`rta asrlarda **34.** Italiya XX asr boshlarida **35.** Made in Italy brendi **36.** Italiyaning geografik tuzilishi
3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)** • Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • Italiya davlati siyosiy iqtisodiy geografiyasi nazariy bilimlarini; • Tarixiy rivoji va zamonoviyligi nuqtai nazaridan iqtisodiy, ijtimoiy – siyosiy tizimi, xalqaro munosabatlarini bilishi kerak; • Tarixiy taraqqiyotida bosqichlar va ularning o'ziga xosligi, bosqichlarni shakllanish davrlari va ularga taalluqli ijtimoiy-siyosiy-iqtisodiy omillarning roli va o'rni; • Jahon hamjamiyatidagi geopolitik o'rnini bilishi va ular haqidagi ma'lumotlarni qo'llay olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak; • - Italiya va Italiyaning tarixiy va ijtimoiy – siyosiy rivojlanishining tahlil qilish; o'sha yerda yashovchi xalqlaring tarixi haqida malakalariga ega bo'lishi kerak;
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadilar; • Seminar va mustaqil mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash;
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar:** **1.** AA.VV., Almanacco geografico metodico, Zanichelli, Bologna, 2010 **2.** Mantovano F., L'italiano dell'arte, Guerra, Perugia, 1996 **3.** Silvestrini M., Novembri G., Ceccanibbi A., Paradisi R., Benvenuti in Italia, Guerra, Perugia, 2005, vol. 1 **4.** Silvestrini M., Novembri G., Ceccanibbi A., Paradisi R., Benvenuti in Italia, Guerra, Perugia, 2005, vol. 2 **5.** Ugo G., Piccola storia d'Italia, Guerra, Perugia, 2001 **Qo'shimcha adabiyotlar:**

	1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda **2.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-sonli Qarori **3.** AA.VV., Almanacco Italia, Istituto Geografico De Agostini, Novara, 2011 **4.** Gambi L., Ginzburg C., L'Italia ambienti e regioni. Corso di geografia, Zanichelli, Bologna, 1983 **5.** Giardina A., Corso di storia. Dall'800 al 2000, Laterza, Bari, 2000 **Axborot manbaalari:** **1.** www.accademiadellacrusca.it (sito dell'Academia della Crusca di Firenze. Osservatorio sulla lingua italiana) **2.** www.esteri.it (Ministero Affari Esteri italiano) **3.** www.wikepedia.it **4.** www.rete.co.it **5.** www.moodle.samdchti.uz
7.	Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2023-yil "30" 08 dagi "1"-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** M. R. Xakimov - SamDChTI, "Ispan va italyan tillari" kafedrasi katta o'qituvchisi
9.	**Taqrizchilar:** A.F. Shamaxmudova - SamDChTI, "Ispan va italyan tillari" kafedrasi mudiri, professor v.b. D. F. Toirova - TATU Samarqand filiali, "Tillar" kafedrasi mudiri, DSc